

Družbeni plani ljudskih republik

Te dni končujejo sprejemanje družbenih planov ljudskih republik za 1.1957*. Z izglasovanjem republiških planov imamo sedaj tudi podrobneje določene smerice gospodarskega razvoja v republikah v skladu z njihovimi posebnimi pogoji in gospodarskimi možnostmi, hkrati pa tudi v skladu z osnovnimi nalogami in smotri, ki so bili določeni z zveznim družbenim planom za splošni gospodarski razvoj naše države v letošnjem letu. Tudi v republiških planih prihaja do popolnega izraza nadaljevanje splošne politike gospodarske stabilizacije.

Pri razdelitvi družbenih sredstev so v republiških planih upoštevali splošne postavke zveznega plana za ustvaritev

ugodnejših pogojev za gospodarski razvoj in boljše funkcioniranje komunalnega sistema ter delavskega samoupravljanja. Težnje po krepitvi materialne osnove komun in gospodarskih organizacij so prišle do izraza tudi v določbah republiških planov o gospodarskih instrumentih. Z razdelitvijo sredstev je v 1.1957 omogočen sigurnejši položaj proračunov okrajnih in občinskih ljudskih odborov in so zagotovljena večja sredstva za družbene sklade. Prav tako so bila povečana sredstva za prosto razpolaganje gospodarskih organizacij. S tem so bile dane komunam in gospodarskim organizacijam realne možnosti za širšo iniciativo in popolnejše opravljanje svoje vloge.

POVEČANJE INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE

Ena izmed splošnih značilnosti vseh družbenih planov naših republik za 1.1957 je računanje z nadaljnjim občutnim porastom industrijske proizvodnje. V primerjavi s planiranim splošnim povečanjem za vso državo (po zveznem družbenem planu) računajo republiški plani s takim porastom industrijske proizvodnje v posameznih republikah (1.1956 računamo kot 100):

FLRJ	113
Srbija	114
Hrvatska	109
Slovenija	107
Bosna in Hercegovina	115
Makedonija	124
Črna gora	117

V republiških planih prihaja do izraza težnja, da porast industrijske proizvodnje polagoma usmerijo k močnejšemu povečanju blaga za potrebe osebne potrošnje in izvoza kakor tudi na povečanje proizvodnje delovnih sredstev, ki bodo v prvi vrsti prispevala k izboljšanju prometa in povečanju izvoza. Kako računajo v posameznih gospodarsko razvitejših republikah s porastom proizvodnje glede na potrošni namen, vidimo iz naslednjega pregleda (1.1956 smo vzeli kot 100):

	Delovna sredstva	Reprodukcijski material	Potrošno blago
V Srbiji	112	115	114
Na Hrvatskem	110	114	108
V Sloveniji	107	108	110

Razen bolj redne preskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom iz domače proizvodnje in uvoza naj omogoči porast industrijske proizvodnje, s katerim računamo, izkoriščanje novih zmogljivosti, ki so začele obratovati med letom 1956, kakor tudi zmogljivosti, ki bodo začele obratovati letos. Največjo rezervo za nadaljnje povečanje proizvodnje pa vendarle predstavljajo še neizkoriščene mož-

nosti za popolno izkoriščanje zmogljivosti in za povečanje delovne storilnosti.

Republiški plani posebno vztrajajo pri izdajanju večjih družbenih sredstev za širše izvajanje manjših rekonstrukcij in racionalizacij v sedanjih industrijskih objektih. Prav tako pa ti plani opozarjajo tudi na dejstvo, da z določenim obsegom proizvodnje v mnogih primerih ne bodo izčrpane proizvodne možnosti razpoložljivih zmogljivosti. Načete pa so bile tudi druge možnosti za nadaljnje povečanje proizvodnje, kakor so na primer: popolnejše izkoriščanje osnovnih sredstev, kooperacija med industrijskimi podjetji kakor tudi specializacija in racionalizacija proizvodnje. Razumljivo je, da zahtevajo vsi ti problemi predhodna proučevanja in podvzemanje potrebnih ukrepov, ki so v republiških planih šele napovedani, a bi morali v marsičem prispevati k učinkovitejšemu reševanju problemov preusmeritve dela industrije v proizvodnjo potrošnega blaga.

Družbeni plan Srbije računa, da se bo letos pomembno povečala proizvodnja v več industrijskih in rudarskih vejah (v proizvodnji električne energije in premoga, v kovinskopredelovalni in elektroindustriji, v kemični, tekstilni in živilski industriji).

Na Hrvatskem bo preskrba industrije z električno energijo tudi letos periodični problem kljub izvedeni združitvi elektroenergetičnih sistemov Bosne in Hercegovine ter Slavonije, ki je bilo izvedeno med 1.1956, kakor tudi kljub za letošnje leto določenih del za povezavo elektroenergetskega sistema Bosne in Hercegovine s sistemom severnozahodne Hrvatske in Slovenije z daljnovodom Jajce—Zagreb.

Enak problem glede možnosti enakomernega preskrbovanja z električno energijo poudarja tudi družbeni plan Slovenije. Sicer pa izvira računanje s sorazmerno manjšim porastom industrijske proizvodnje na ozemlju te republike v 1.1957 (za sedem odstotkov) kakor v prejšnjih letih, posebno pa v 1.1955 (ko je proizvodnja v primerjavi s prejšnjim letom porasla za 13 odstotkov) iz dejstva, da so bili največji industrijski objekti

Iz družbenega plana sarajevskega
okraja

DVAKRAT VEČJA SREDSTVA OBČIN

Pot do sprejetja družbenega plana sarajevskega okraja je bila na videz zelo zamotana. Najprej so podali že ob koncu lanskega leta posamezni sveti svoje predloge. Nato je o njih razpravljala tako imenovani razširjeni svet za plan in finance, ki ga vodi predsednik odbora. Predlog plana pa je bil izdelan šele po razpravljanju z občinskimi predsedniki. Nato so razpravljali o njem po združenjih, zbornicah, občinah, v večjih delavskih svetih in na razširjenih plenarnih Socialistične zveze. Nabralo se je veliko pripomb, o njih pa je ponovno razpravljala razširjeni svet za plan in finance, nato pa so plan dobile odborniške komisije. Šele 21. februarja pa je bil plan dokončno sprejet pred celokupnim okrajnim ljudskim odborom.

V razliko od drugih ima sarajevski okraj še eno posebno telo — mestni svet, ki združuje pet občin. O planu so zato razpravljali tudi na sejah tega sveta, o njem pa so povedali svojo besedo tudi solski in drugi odbori ter organizacije, ko so razpravljali o njem posebno z vidika interesov mesta kot celote.

Letošnji plan ima svoje posebne značilnosti. Sprejet je bil pravočasno, kar je razen drugega omogočil tudi pravočasni sprejem republiškega plana. Letošnja sredstva, s katerimi bodo razpolagale občine so znatna, skoraj dvakrat večja kakor lani. Vsi okrajni skladi znašajo 699 milijonov (464 milijonov znašajo investicijski skladi, ki so že vnaprej blokirani), občine pa imajo v svojih skladih milijardo in 915 milijonov (v teh skladih je zaobsežen tudi stanovanjski sklad v znesku milijarde in 50 milijonov za 1200 stanovanj). Njihov račun znaša milijardo in 535 milijonov brez fakultativnih dohodkov (računajo, da bodo skupno zbrali 530 milijonov), ki letos v celoti ostanejo občinam.

V letošnjem planu ni nobenih velikih generalnih podvzemov. Industrijska proizvodnja bo porasla samo za 10 odstotkov, čeprav je mogoče, da bodo novi ukrepi dali še večje rezultate. Težišče je na kmetijstvu in trgovini. Podvzeti so bili popolnoma konkretni ukrepi, da bo lahko Sarajevsko polje dalo na trg 6000 ton vrtnin, medtem ko jih je lani dalo samo 2500. Proizvodnja mleka se bo letos povečala od milijon 200 tisoč na dva in pol milijona. Trgovina bo šele letos dobila sodobno materialno osnovo. Dograjeni bosta klavnica in hladilnica, obratovati je začela sodobna pekarna, gradijo skladišča, v tržnici instalirajo hladilne naprave, hkrati pa nakupujejo tudi sodobna sredstva za prodajo kmetijskih pridelkov.

Letošnji plan je popolnoma realen, niti najmanj napet, zato dobro kaže, da bo realiziran.

Ivica Bodnaruk

* Ljudska skupščina Črne gore bo začela razpravljati o predlogu svojega družbenega plana 27. februarja.